

La proposta de Constituïm (1): l'exèrcit

written by Joan Fonollosa | 9 de juny de 2016

Aquest és el primer d'una sèrie d'articles per presentar i comentar alguns dels aspectes més significatius de la proposta de Constitució de la República catalana elaborada pel grup Constituïm, amb la intenció de donar-los a conèixer i contribuir així al debat de les idees, que des del primer moment hem dit que és el nostre principal objectiu. I començo amb un dels temes més controvertits i sobre els que s'han fet més males interpretacions: l'exèrcit, o més ben dit, el no-exèrcit de la República.

Partim d'un principi bàsic: l'article 60 diu textualment: "L'Agència Nacional de Seguretat i Defensa és la institució encarregada de garantir la seguretat i defensa dels ciutadans i del territori de Catalunya, com també del compliment de les obligacions internacionals assumides per la República en aquesta matèria".

Per tant, res de confiar la seguretat a la sort o d'incomplir les obligacions internacionals que Catalunya haurà d'assumir per ser admesa al concert internacional. La qüestió no és el què, sinó com es fa això. Òbviament això no es fa amb un exèrcit *happy flowers* de la senyoreta Pepis com ha dit algú; però al segle XXI tampoc no es fa amb portaavions i avions de bombardeig.

Potser va ser a la segona guerra mundial la darrera vegada que es van enfrontar exèrcits d'aquesta mena a gran escala. Vietnam, i més recentment l'Irak, han demostrat com és d'ineficacç avui en dia aquesta concepció de la defensa. L'atemptat de les torres bessones va ser la primera acció de guerra procedent de l'exterior que han patit els EUA en territori continental propi en tota la seva història, i els

recents fets de París i Brusel·les són la darrera prova de la poca eficàcia d'un exèrcit convencional al segle XXI.

Com es fa això, doncs? Evidentment, una certa capacitat de coerció serà necessària: des dels mossos d'esquadra fins a la guàrdia costera, i des dels serveis secrets fins a unitats especials, sense oblidar el que serà –si no ho és ja– el gran camp de batalla del segle XXI: les xarxes informàtiques, són elements que la República haurà de tenir; tot això degudament coordinat amb les organitzacions de protecció civil, bombers, etcètera. Però tampoc això, per si sol, és suficient: l'estat d'Israel és, de llarg, la potència militar més gran al Pròxim Orient i també està molt ben dotat en aquest sentit; tanmateix fa més de seixanta anys que està en estat de guerra i no s'albira en l'horitzó una solució propera del conflicte. Què falta, doncs?

El que falta és la voluntat de pau. El que falten són mitjans no violents de resolució de conflictes. El que falta és la utilització d'eines científiques, basades entre altres coses en la psicologia, l'antropologia, l'economia i la sociologia, en el coneixement de la cultura i la història dels bàndols enfrontats, destinades a trobar la sortida de l'atzucac sense el recurs de la violència. Per això, Catalunya, que ja fa gairebé mil anys es va inventar la institució de Pau i Treva, ha de ser pionera una altra vegada en aquest terreny. I ho podem ser: tenim les idees, tenim una tradició, tenim els experts, i tenim experiència en aquest sentit.

Per això la proposta de Constitució declara, ja des del pròleg mateix, que Catalunya és una nació amb vocació de pau, per això no parla d'exèrcit sinó d'una Agència de Seguretat i Defensa, i per això defineix (art. 61) un "Institut Internacional de Pau i Treva de Catalunya,[que] té com a finalitat la recerca, la formació, el desenvolupament i l'aplicació de mètodes no violents d'intervenció i de resolució de conflictes armats o de situacions de violència i estralls, basats en el seu coneixement científic i pràctic".

Catalunya té l'oportunitat de tornar a ser capdavantera de la pau i la democràcia com ja ho va ser fa segles.